

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

DĖL NE PELNO ORGANIZACIJŲ (ĮMONIŲ) ĮSTATŲ PAGRINDINIŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

1992 m. gegužės 26 d. Nr. 393

Vilnius

Atsižvelgdama į labdaros ir kitos visuomenei naudingos veiklos, kuria užsiima pelno nesiekiantys ūkio subjektai, svarbą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Ne pelno organizacijų (įmonių) įstatų pagrindines nuostatas (pridedama).

2. Nustatyti, kad:

2.1. ne pelno organizacijos (įmonės) steigimo dokumentai yra paraiška, kurioje nurodomi į registrą įtrauktini ir jos registravimui reikalingi duomenys (pavadinimas, buveinė, pagrindiniai veiklos tikslai ir uždaviniai, komercinės-ūkinės veiklos pobūdis bei numatomas jos laikotarpis, įstatinio kapitalo dydis, įstatinio kapitalo dalių dydis (akcijų nominali vertė), valdybos (direktorių tarybos, direkcijos) nariai, administracijos vadovas, steigėjai, įstatai, taip pat leidimas (licencija) verstis komercine-ūkine veikla, ekologinis pasas-leidimas, jeigu tai įstatymų numatyta;

2.2. ne pelno organizacijos (įmonės) įstatai turi būti patvirtinti Finansų ministerijos. Per 15 dienų nuo steigėjo (steigėjų) pareiškimo pateikimo Finansų ministerijai dienos įstatai turi būti patvirtinti arba pareiškėjui pateiktas motyvuotas atsisakymas tai padaryti. Įstatai gali būti netvirtinami, jeigu jie prieštarauja Ne pelno organizacijų (įmonių) įstatų pagrindinėms nuostatoms, ar dėl įstatymų numatytų kitų priežasčių;

2.3. ne pelno organizacijos (įmonės) įstatuose turi būti nurodyta jos pavadinimas ir buveinė, steigėjas (steigėjai), pagrindiniai veiklos tikslai ir uždaviniai, įstatinio kapitalo dydis ir jo dalių perleidimo kitiems asmenims tvarka, valdymas (valdymo organai, jų kompetencija, sprendimų priėmimo būdai, kvorumas, kurio reikia jiems priimti ir pan.), pajamų šaltiniai (nurodant komercinės-ūkinės veiklos rūšis ir padalinius, kurie verčiasi šia veikla), grynųjų pajamų (pelno) paskirstymo tvarka, organizacijos (įmonės) reorganizavimo ir likvidavimo tvarka. Ne pelno organizacijos (įmonės) įstatuose gali būti nuorodos į Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių ar kitų įmonių veiklą reglamentuojančių įstatymų atskirus straipsnius;

2.4. ne pelno organizacijų (įmonių) registro vyriausiasis tvarkytojas yra Ekonomikos ministerija. Ne pelno organizacijas (įmones) registruoja miestų ir rajonų valdybos (Ekonomikos ministerija, kai ne pelno organizacija (įmonė) steigama pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą) atskirame sąraše (registre), vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių rejestro nustatyta tvarka. Sprendimas įregistruoti arba atsisakyti registruoti ne pelno organizaciją (įmonę) turi būti priimtas per 15 dienų nuo steigimo dokumentų pateikimo dienos. Įregistravus ne pelno organizaciją (įmonę), duomenys apie ją (įregistravimo data, steigėjai, pagrindinės veiklos tikslai ir uždaviniai, buveinė ir pan.) 5 dienų laikotarpiu turi būti pateikti Ekonomikos ministerijai (miesto ar rajono valdybai, jeigu ne pelno organizaciją (įmonę) registruoja Ekonomikos ministerija).

Už ne pelno organizacijos (įmonės) įregistravimą, jos įstatų patvirtinimą, jų pakeitimų bei papildymų įregistravimą mokestis neimamas;

2.5. užsienio valstybių įmonėms, kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims, steigiantiems Lietuvoje ne pelno organizacijas (įmones) ar perduodantiems joms materialines vertybes ir finansines lėšas, nereikia gauti leidimo Užsienio investicijų Lietuvos Respublikoje įstatymo nustatyta tvarka;

2.6. ne pelno organizacijų (įmonių) pelno mokesčio tarifas – 5 procentai apmokestinamojo pelno;

2.7. jeigu ūkio subjektas neteisėtai naudojasi ne pelno organizacijos (įmonės) statusu, Finansų ministerija turi teisę šį statusą panaikinti. Jeigu ne pelno organizacija (įmonė) pagrindiniams tikslams ir uždaviniams įgyvendinti ir labdarai skiria mažiau lėšų, negu nurodyta jos įstatuose, tiems reikalams nepanaudotos lėšos (skirtumas tarp įstatuose numatytų pagrindinei veiklai finansuoti lėšų ir faktiškai panaudotų lėšų) ir dvigubo dydžio bauda paimama į biudžetą;

2.8. ne pelno organizacija (įmonė) privalo turėti leidimą (licenciją), jeigu ji verčiasi tokia veikla, kuriai pagal Lietuvos Respublikos įmonių įstatymą ir kitus įstatymus reikia leidimo (licencijos);

2.9. ne pelno organizacijos (įmonės) privalo ne rečiau kaip kartą per metus pateikti pranešimą Finansų ministerijai ir paskelbti visuomenei informaciją apie savo veiklą, kiek gauta įplaukų ir grynujų pajamų (pelno), kaip jos panaudotos, nurodyti įstatinio kapitalo dydį ir vidutinį darbuotojų (pagrindinės ir komercinės-ūkinės veiklos) darbo užmokestį;

2.10. įsteigtos iki šio nutarimo įsigaliojimo ne pelno organizacijos (įmonės), išskyrus tas, kurių įstatus įregistravo Lietuvos Respublikos Vyriausybė, turi iki 1992 m. gruodžio 31 d. persiregistruoti šiame nutarime nustatyta tvarka.

3. Rekomenduoti Kultūros ir švietimo ministerijai, Socialinės apsaugos ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, Kūno kultūros ir sporto departamentui parengti ir patvirtinti tipinius priskirtų jų reguliavimo sferai ne pelno organizacijų (įmonių) įstatus.

LIETUVOS RESPUBLIKOS MINISTRAS PIRMININKAS

G. VAGNORIUS

NE PELNO ORGANIZACIJŲ (ĮMONIŲ) ĮSTATŲ PAGRINDINĖS NUOSTATOS

1. Ne pelno organizacijos (įmonės) yra ūkio subjektai, kurie:
 - 1.1. užsiima labdara, valstybės ekonominiu ir socialiniu plėtojimu ar kita visuomenei naudinga veikla, kuria nesiekama pelno;
 - 1.2. veikia kultūros ir švietimo, mokslo ir studijų, sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos, kūno kultūros ir sporto, konfesinėje srityse.
- Ne pelno organizacijų (įmonių) veikla organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, kitais normatyviniais aktais ir jų įstatais.
2. Ne pelno organizaciją (įmonę) gali steigti vienas arba keli fiziniai ar juridiniai asmenys, priėmę jos įstatų ir perdavę materialinių ir finansinių lėšų įstatiniam kapitalui suformuoti.
3. Ne pelno organizacija (įmonė) yra juridinis asmuo, turintis antspaudą su savo pavadinimu ir atskirą balansą ir už savo prievolės atsakantis visu savo turtu. Juridinio asmens teisės įmonė įgyja nuo jos įregistravimo momento.
4. Ne pelno organizacija (įmonė), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir siekdama savo įstatuose suformuluotų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, gali:
 - 4.1. pirkti ar kitaip įsigyti savo veiklai reikalingą turtą, taip pat juo disponuoti, sudaryti kitus sandorius;
 - 4.2. nustatyti savo produkcijos ir teikiamų paslaugų kainas, įkainius ir tarifus, išskyrus atvejus, kai juos reguliuoja valstybė;
 - 4.3. turėti bankų įstaigose atsiskaitomąją ir kitokią sąskaitą;
 - 4.4. užmegzti įvairius ryšius su vidaus ir užsienio partneriais;
 - 4.5. už pateiktas prekes, atliktus darbus ir paslaugas atsiskaityti sutarta forma, neprieštaraujančia įstatymams;
 - 4.6. nustatyti savo organizacinę struktūrą, steigti filialus ar kitus struktūrinius padalinius, kurie verstųsi komercine-ūkine veikla ir uždirtų finansinių lėšų, reikalingų ne pelno organizacijos (įmonės) pagrindiniams tikslams ir uždaviniams įgyvendinti, taip pat steigti individualias (personalines) įmones, veikiančias pagal Lietuvos Respublikos įmonių įstatymą. Ne pelno organizacijos (įmonės), kurios veikia kaip labdaros ar kitokie finansiniai fondai, neturi teisės verstis komercine-ūkine veikla, steigti pelno siekiančias akcines bendroves ar kitas įmones, įsigyti šių įmonių akcijų, sudarančių daugiau kaip 10 procentų jų įstatinio kapitalo.
- Ne pelno organizacija (įmonė) taip pat gali turėti kitų civilinių teisių ir pareigų, jeigu jos neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams bei organizacijos (įmonės) įstatams.
5. Ne pelno organizacija (įmonė) turi aukščiausiąjį valdymo organą (steigėjų, narių ar dalininkų susirinkimą) ir vykdomąjį organą (valdybą, direktorių tarybą, direkciją ir pan.) arba jo funkcijas atliekantį organizacijos (įmonės) vadovą (generalinį direktorių, prezidentą, direktorių).
6. Aukščiausiasis ne pelno organizacijos (įmonės) valdymo organas yra steigėjų, narių ar dalininkų susirinkimas (toliau vadinama – susirinkimas). Susirinkimas turi būti šaukiamas ne rečiau kaip kartą per metus. Išimtinai susirinkimo kompetencijai priklauso:
 - 6.1. priimti, keisti ir papildyti įstatų;
 - 6.2. rinkti ir atšaukti vykdomojo organo narius arba ne pelno organizacijos (įmonės) vadovą, nustatyti jų atlyginimus;
 - 6.3. rinkti priežiūros (globos) tarybos narius;
 - 6.4. spręsti individualių (personalinių) įmonių steigimo klausimus;
 - 6.5. likviduoti ar reorganizuoti organizaciją (įmonę).
7. Susirinkimas turi teisę priimti nutarimus, jeigu jame dalyvauja asmenys, turintys daugiau kaip 1/2 visų balsų. Nutarimai priimami paprasta balsų dauguma, išskyrus 6.1 ir 6.5 punktuose

nurodytus atvejus. Šiais atvejais nutarimai priimami 2/3 balsų dauguma. Kiekvienas susirinkimo dalyvis turi po vieną balsą, jeigu ne pelno organizacijos (įmonės) įstatuose nenustatyta balsų skaičiaus priklausomybė nuo turimos įstatinio kapitalo dalies ar įnašo dydžio.

8. Kai ne pelno organizacija (įmonė) turi tik vieną steigėją, jis atlieka susirinkimo funkcijas, jeigu įstatuose nenustatyta kitaip.

9. Vykdomasis organas vadovauja organizacijos (įmonės) veiklai ir tvarko jos reikalus, išskyrus tuos, kurie priskirti susirinkimo kompetencijai. Vykdomasis organas atlieka šias funkcijas:

9.1. atstovauja organizacijai (įmonei) teisme, valdžios ir valdymo organuose, santykiuose su kitais asmenimis;

9.2. sušaukia susirinkimą ir sudaro jo darbotvarkę;

9.3. įgyvendina susirinkimo nutarimus;

9.4. tvarko organizacijos (įmonės) turtą;

9.5. atlieka kitas įstatuose numatytas funkcijas.

10. Ne pelno organizacijos (įmonės) veiklai kontroliuoti iš jos steigėjų, dalininkų, darbuotojų bei visuomenės atstovų gali būti sudaroma priežiūros (globos) taryba. Priežiūros (globos) taryba stebi, kaip įgyvendinami įstatuose nustatyti veiklos tikslai ir uždaviniai, ar laikomasi lėšų paskirstymo kryptų, tvarkos bei kitų ne pelno organizacijai (įmonei) nustatytų apribojimų. Taryba turi teisę šaukti susirinkimus ir teikti jiems pasiūlymus.

11. Ne pelno organizacijos (įmonės) kapitalą sudaro įstatinis kapitalas ir rezervai (pelno rezervai). Įnašai į ne pelno organizacijos (įmonės) įstatinį kapitalą gali būti pažymimi akcijomis, nesuteikiančiomis teisės į jos pajamų (pelno) dalį (dividendus).

Ne pelno organizacijos (įmonės) nuosavi aktyvai (skirtumas tarp jos balanse apskaityto turto vertės ir skolinto kapitalo) negali būti mažesni už įstatinį kapitalą.

12. Ne pelno organizacijos (įmonės) įstatinis kapitalas formuojamas iš jos steigėjų ir dalininkų (akcininkų) piniginių ir ne piniginių (turtinių) įnašų. Įnašai į įstatinį kapitalą gali būti pažymimi dividendų nesuteikiančiomis akcijomis, kurios įgalina dalyvauti valdyme. Lėšos, iš kurių buvo suformuotas įstatinis kapitalas, gali būti naudojamos pagrindinei įmonės veiklai ir jos tikslams siekti, taip pat komercinei- ūkinei veiklai.

Jeigu padidėjus kainų mastui indeksuojama ne pelno organizacijos (įmonės) naudojamo valstybinio turto vertė, tuo pačiu koeficientu indeksuojama ir privataus turto vertė.

13. Ne pelno organizacijos (įmonės) rezervai formuojami iš jos pajamų (pelno) dalies, kuri investuota organizacijoje (įmonėje) ir skirta jos pagrindinei veiklai bei tikslams siekti, komercinei- ūkinei veiklai plėtoti.

Draudžiama įstatinį kapitalą didinti iš ne pelno organizacijos (įmonės) lėšų, t. y. rezervų dalį ar visus rezervus pervesti į įstatinį kapitalą.

14. Valstybinį kapitalą sudaro valstybei (vietos savivaldybei) nuosavybės teise priklausantis kapitalas, kurį valstybė (vietos savivaldybė) investavo į ne pelno organizaciją (įmonę).

Punkto pakeitimai:

Nr. [686](#), 1995-05-15, Žin., 1995, Nr. 42-1035 (1995-05-19), i. k. 0951100NUTA00000686

15. Ne pelno organizacijos (įmonės) finansiniai ištekliai formuojami iš vidinių ir išorinių šaltinių. Vidiniai finansavimo šaltiniai gali būti amortizaciniai atskaitymai ir gryniosios pajamos (pelnas) iš komercinės-ūkinės veiklos. Amortizacinius atskaitymus ne pelno organizacija (įmonė) gali naudoti tik pagrindinių priemonių fiziniam ir moraliniam nusidėvėjimui atstatyti.

Išoriniai finansavimo šaltiniai gali būti valstybės (vietos savivaldybės) dotacijos, finansinių fondų lėšos, dalininkų (akcininkų) įnašai, kitų fizinių ir juridinių asmenų aukos, labdara, skolinto kapitalo lėšos.

16. Ne pelno organizacija (įmonė) ne mažiau kaip 50 procentų gryųjų pajamų (pelno), kurias sudaro aukos, dotacijos, pelnas iš komercinės-ūkinės veiklos, turi panaudoti pagrindinių tikslų ir uždavinių įgyvendinimui finansuoti ir labdarai.

17. Ne pelno organizacijos (įmonės) steigėjai, dalininkai (akcininkai) ar nariai neturi teisės gauti išmokų iš jos gryųjų pajamų (pelno) ar rezervo fondo lėšų už narystę ar dalyvavimą

organizacijos (įmonės) kapitale. Joks asmuo negali gauti išmokų iš ne pelno organizacijos (įmonės) lėšų, jeigu tai nesusiję su jos įstatuose numatytų veiklos tikslų ir uždavinių įgyvendinimu.

18. Ne pelno organizacijos (įmonės) įregistravimą gali panaikinti ją įregistravusi vietos savivaldybė arba Ekonomikos ministerija, jeigu organizacija (įmonė) neteisėtai naudojasi ne pelno organizacijos statusu arba jos veikla prieštarauja įstatymams ir kitiems normatyviniams aktams.

19. Ne pelno organizacija (įmonė) reorganizuojama į pelno siekiančią įmonę arba likviduojama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Sumokėjus mokesčius į biudžetą, atsiskaičius su kreditoriais ir darbuotojais, reorganizuojamos arba likviduojamos ne pelno organizacijos (įmonės) turtas, sudarantis rezervus, priėmusio sprendimą reorganizuoti arba likviduoti ne pelno organizaciją (įmonę) organo (susirinkimo, teismo) nustatyta tvarka turi būti perduotas kitai ne pelno organizacijai (įmonei) ar biudžetui.

Turtas, sudarantis likviduojamos ne pelno organizacijos (įmonės) įstatinį kapitalą, likvidacinės komisijos sprendimu padalijamas steigėjams, nariams ar dalininkams (akcininkams) proporcingai jų įnašams (turimoms akcijoms).

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [686](#), 1995-05-15, Žin., 1995, Nr. 42-1035 (1995-05-19), i. k. 0951100NUTA00000686

Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų palūkanų už valstybinio kapitalo naudojimą klausimais pripažinimo netekusiais galios